

Surt el divendres

LA TRALLA

Canuda, 15, pral.

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sja llur pensar y sentir en matèries religioses, polítiques y socials. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSEMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA).

Encare belluga

No sé si s'haurán enterat els nostres veltuts llegidors de les declaracions que ha fet l'inoblidable ex-governador de Barcelona.

Poques vegades se dona 'l cas de que un polítich espanyol parli tan encertadament y posi tan rebé 'ls punts sobre les iis com ho ha fet el flamant Duch d'inoblidable recort.

Entre altres coses ha dit el Duch:

"Es imposible que un gobernador, cualquiera que sea, (aixó de *cualquiera* ho diu per ell), pueda ejercer sus funciones en Barcelona, porque desde el momento que llega á la capital catalana se le rodea de una atmósfera hostil que dificulta de una manera casi absoluta su gestión."

No sé á lo qué's refereix, pero si parla del poble té rahó. Aquí 'l Governador no es més que un destorb pera nosaltres. Catalunya pot passarsen d'aquest senyor encarrugat que'ns envien d'allà dalt, y es per aixó que ó be 'l rebém ab una profunda indiferencia, ó be li clavém cada fiblada que balda.

Que Catalunya, que Barcelona no té necessitat d'aquets figurins de luxo, no ens hem d'esforçar en provarho. El mateix Duch ens ho diu en ses declaracions fetes á un redactor de *El Cantábrico* de Santander.

Diu 'l Duch:

"El pueblo de Barcelona no tiene adquirida la costumbre de ir á las delegaciones á denunciar hechos, sino á los cuartelillos de la guardia municipal. Los municipales son unos mil y sólo dan conocimiento de cuanto ocurre al Alcalde, el cual pasa la comunicación al Juzgado, directamente, sin participarlo al Gobernador."

Ja ho veuen quina injusticia! Mirin que aixó de que l'Alcalde, en us dels seus drets y fins podriem dir en compliment dels seus devers, dongui coneixement al Jutjat de cuanto ocurre, sense participarho al Governador, es una falta greu que si massa em punxan me farán dir que cau de plé en la llei de Jurisdiccions.

Pero aixó ray! El Duch no 's plany sols d'aixó, sinó de que quan ell va renyar al alcalde porque no li participava si menjava mongetes ó bé carn á la brasa, l'alcalde (sens dubte separatista) li va contestar que la guarda municipal está al servey de la ciutat y no del Poder central.

Mirin que aquests catalanes tenen una manera de respondre que fa bullir les sangs... espanyoles.

Y després el Duch parla com si fos un Prefecte de París.

"Las investigaciones (fixins-hi bé, investigaciones) sobre los manejos (torninshi á fixar, manejos) catalanistas, carlistas y republicanos, son dificilísimas de realizar. (No me 'n parli!) porque el representante del Poder Central no dispone de medios propios, sino de los del Ayuntamiento y Diputación de Barcelona."

Vegi quina llástima! N'hi ha per tirar la vara al foch!

Y té un paragraf espatarrant:

"Todo esto el gobierno lo sabe, pero sus contemplaciones (!!!) con los catalanistas hacen que perdure este estado de cosas..."

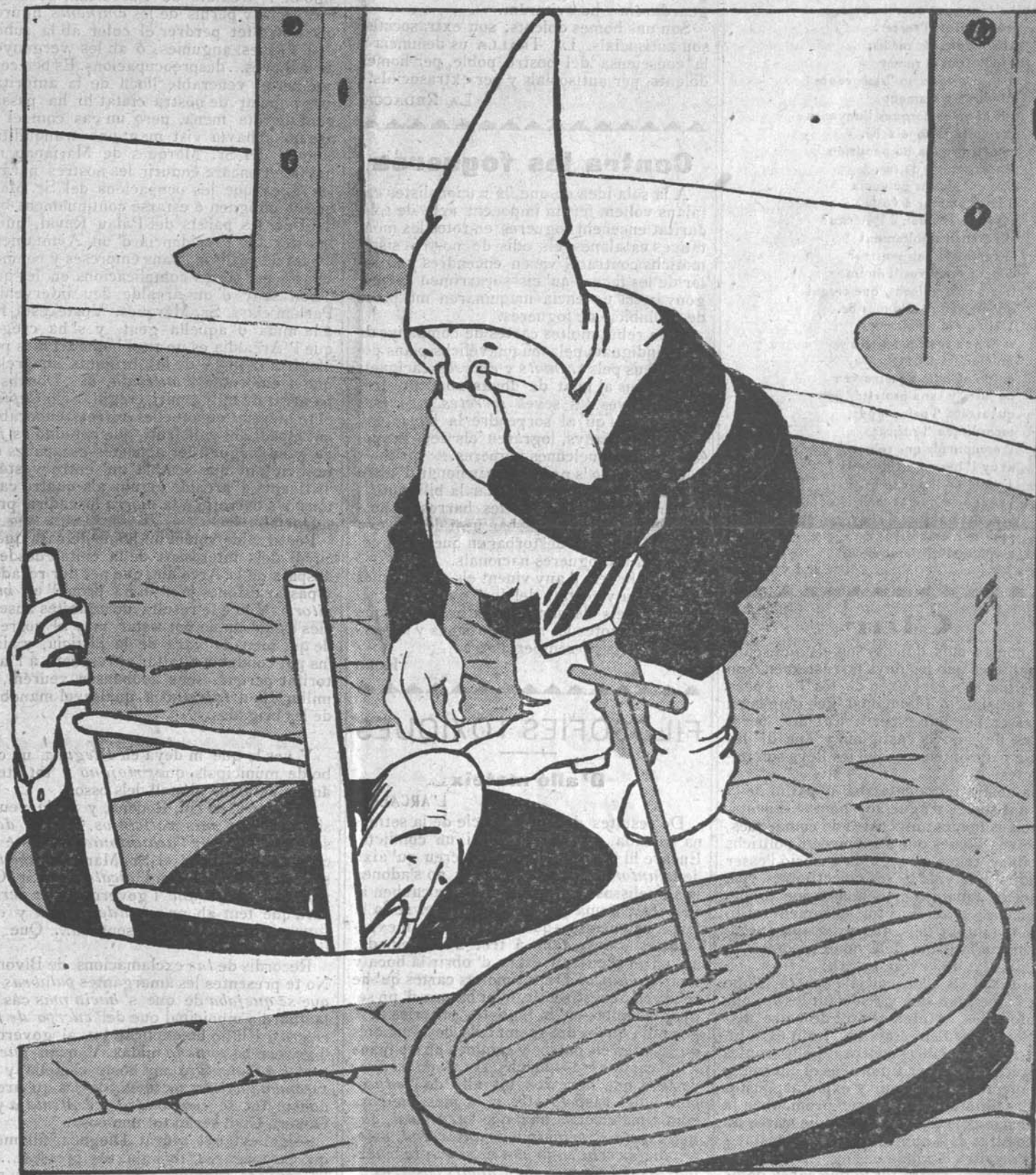
Ja ho sabiem que'ls castellans eren xistosos, pero tant, tant, la veritat no ho créiem.

Contemplaciones con los catalanistas! Y aixó, ho afirma'l Duch que ha sigut Governador de Barcelona mentres la Cambra aprobava una llei que 'ns condemna á mort per un tres y no res.

Y com á digne coronament á totes aquestes declaracions, diu el Duch:

"En Barcelona se realiza una conspiración contra la dominación española, fingien-

Cercant Governador

El Gnom.—Are, are, señor Presidente, are 'l trovará.

dose que se va sólo contra el Gobierno Central.

Creguins amich Duch: Fassin un altra llev. Si vol una idea, aquí 'n va una.

La llei constará d' un únich article, á saber:

"El Gobernador de Barcelona será un rey-zuelo absoluto que regirá por sí y ante sí al Pueblo Catalán."

Si aixó li va bé no estigui. Nosaltres li ajudarem desde LA TRALLA, porque sabém fer regles de proporció.

Llei de Jurisdiccions: Solidaritat Catalana: Lley Bivona: X.

¿L' endavina senyor Duch tot el significat d' aquesta X?

GNOM

El salivazo d' En Moret

Que cada hù se l' noti apuntant un altre mes á la gran llista d' injurias que Catalunya sofreix. Que l' Empordà s' enrecordi que tothom tingui present el despreci y les ofenses

que 'l salivazo conté. Perque es aixís, tal com sona el propòsit que hi veyém d'empastifar Catalunya cada cop un xiquet més. ¡No son més que salivazos lo qu' envia aquí en Moret! Es l' escupinada d' odi que 's llensa traydorament á la terra catalana es el llot, l' insult groller sobre una ciutat xamosa, contra un país floreixent preciós espill d' honradesa.

model de cultura y seny, sobre 'l tros de Catalunya que tal volta senti més la infàmia ab que s' hi rabeja el centralisme funest. Visiti vosté Figueres vagi allí senyor Moret. vulgui coneixe aquell poble treballador y conscient, recorri be la comarca, un per un aquells indrets, vegi Castelló d' Empúries Perelada, Cadaqués, La Escala, Sant Pere, Rosas, y acostantse al Pirineu, deixis caure a La Junquera, Agullana y Massanet, y tants altres que componen nostre Empordà rialler. Allí veurà que 's treualla allí veurà aquell progrés que determina en els pobles un estat fort y sencer, y escoltarà les protestes y 's convencerà de que no es possible assimilar-se, entre gent culte com ells l' alé de crim que hi envia prostituint el terror. Allí li donaran medis, li indicaran el remey si es que vosté no 'l sab veure y li diran clarament que hi ha comarques llunyanes que vosté ja co-reix bé, que tal vegada ho pendrien sense protesta de res, aixó qu' alguna potencia li fa escombrar a vosté. ¿Que no li volen a l' Africa? ¿Li manan resoltament la supressió dels presiris? donchs nosaltres li dirém tres ó quatre llochs, que cregui qu' estarán d' alló més be. Y si no vol escoltarnos, si es que vosté persisteix en ofendre a Catalunya, en no atendre aqueixa veu de justa y sana protesta qu' aixeca 'l país en pes, recordi que 'l salivazo l' escupinada que reb, avuy l' hermosa Figueres a vosté no li es cap be, per alló de que es molt lògic y es natural y es de lley, i que se li embruti la cara al qui está escupint al cell

PEP DE LA TRALLA

Clar

Els homes més dolents son els que realisen malifetes que les lleys no castiguen, son els que fins se'n serveixen de les lleys pera donar satisfacció a la maldat que omplen tot l'esser del llur esperit. Cal dir, pero, que les lleys no 'ls castiguen y que de les lleys se n'aprofiten porque les lleys son imperfectes.

A la nostra terra catalana n' patim de la acció antisocial d'aqueixos homes dolents, d'aqueixos homes autòcrates de comarques, d'aqueixos homes que s'anomenen polítichs lliberals y tenen en seguida coacció l'esser individual y la vida de les colectivitats. Son els cacichs aqueixos mals homes que ab plena conciencia y ab objectiu solzament utilitari son factors dels més execrables atentats contra 'ls drets dels homes, contra la intangibilitat de la vida social.

Justos son els clams socials contra 'ls que per les idees que sien y realisant les accions més afollades, atenten al dret de viure mant feréstegament a aixam; justa es la indignació dels pobles contra les oligarquies polítiques quin esperit moral es el cinisme y quins efectes son oprimir y explotar; justos son els sentiments irats que promouen la sofisticació dels queviures y l'adinerarse ab la necessitat dels humils; just es protestar a tothora contra 'ls inhumans egoistes, contra les injustícies. contra tot lo que causa dolor y aflicció als homes germans nostres; donchs just es també que tots els homes de bona voluntat ens aliem enfront dels extra-socials cacichs, que son imperfectió social, perversió individual y la més grossa maldat dels homes malusant de la legalitat pera, sense temensa a cap sanció, cometre 'ls més repugnants atentats contra individus, pobles y comarques.

Cal que la societat en pes els hi fassi sentir la seva abominació; cal que per l'acció de tots se'ls reduexi a la impotensa; cal que pel bon nom de la nostra terra catalana, ni un instant se consenti la lliure acció d'aqueixos sers regressius, mostra d'estats inferiors de degeneració, y prova de la accidental supervivència dels tipus humans primitius salvatges.

Si per l'anacronisme y lo desnacionalisat del nostre estat polítich y social poden els extra-socials cacichs fer encare de les seves, el poble català 'ls ha de rellegar a la llur condició d'extra-socials neganlosi tota vida de relació fins y tant que 's normalisin y 's fassin dignes d'esser considerats com homes civilisats y bons.

Ja no es assumptó de pensar polítich, ni d'apreciació nacionalista: es qüestió de dignitat humana, es qüestió de moral social.

A n' els nostres temps la maldat que no te sanció a les lleys, la te a la conciencia social, la te a la voluntat colectiva; no 's pot consentir que fora dels poders públichs hi hagin poders amagats y misteriosos, ben coneguts, pero, que fassin actual la tirania feudalista. Si la política els afavoreix, anorreemlos nosaltres, que la voluntat normal del poble es incontratable.

Ens mouen sentiments normals; més la normalitat dels sentiments no exclou realisar sanció, imposa l'anorreament de tot lo que fa mal a l'home y a la colectivitat.

Sou uns homes dolents, cacichs; dels homes dolents cal guardarsen y evitar que puguin realisar les llurs malifetes. Ens en guardarem y ho evitarem.

Sou uns homes dolents; sou extrasocials; sou antisocials. LA TRALLA us denuncia a la conciencia del nostre poble, per homes dolents, per antisocials y per extrasocials.

LA REDACCIÓ

Contra les fogueres

A la sola idea de que 'ls nacionalistes catalans voliem fer un imponent acte de solidaritat encenent fogueres en totes les montanyes catalanes, els odís de nostres sistematichs contraris varen encendres y al calor de les flames qu' els socarimen la vergonya y la decencia maquinaren mil plans de prohibició de fogueres.

Hem rebut moltes cartes de companys de fora, indignats pels maquiavélichs plans posats en us pels cremats y encesos caciquets rurals, fins al punt de donar com a ordres governatives les seves *secretos y severes* disposicions qu' al sorprendre la bona fe d'alguns companys, lograren els seus propòsits privant quelcunes fogueres.

Com que no 's poden expansionar d'altra manera, ni saben com llençar la bilis que 'ls fa verdet pels recons de les barres els nostres *sañudos* enemichs han usat de la seva *perspicacia* pera destorbar en quelcunes comarques les fogueres nacionals.

No hi fa res, l'any vinent els servirà més de trágala y sortint del foch qu' els ha cremat tant els llençarém a les brases porque 'ls abrusin totes les males passions y les serpetes que 'ls corren per dintre.

KORB

FILOSOFIES TÒXIQUES

D'alló mateix

L'ARCALDIA

De resultes del meu article de la setmana passada, anava a haverhi un conflicte. Encare hi ha bona gent que creu qu' aixó de la *autoritat* es intangible, y no s'adonen [els infelissos] del ridícolen que cauhen al respectar a una persona—per elles se fa la festa, entenémse—que ab les seves inesperienza la posa tant a tret d'escupinada, qu' un no s' en sab estar d' obrir la boca y tirar al blanco. De les moltes cartes qu' he rebut en aquest sentit, n' hi ha una d' un senyor castellà—m' hi jugo les miseries de l'hermillà qu' es del gremi dels bessons, dels que contenen els passos y caminen ab les mans a la cartutxera—donchs si, d' un senyor castellà que m' retreu tot alló de l'educació y del *respeto* etc. y, a més, me posa com a maledicció final que "*gente así, que no respeta el principio de autoridad, estaría mejor comiendo pan negro en las mazmorras del tirano, que llamais vosotros.*"

Ya poden contar lo que va afectarme aquesta esquela. De primer va venirme 'l singlot, y quan a copia d'olorar pa tou y donarme clatellades se m' anava decandint, m' agafà un seguit de basques l'una darrera l'altre, que si no m' hi donen cobro desseguida, m' hi ensopega l'última, la de la caixa, en la posició més ridícula qu' es puguin imaginar; porque afigúrinse que al rebre la carta de les qüestions m' estava donant unes fregues de canya al palpis de la cama dreta, que fa uns quants dies s'ha empenyat en comprometre la meua persona fentme anar de tort per eixos carrers, hont a cada moment m' ofega 'l vent de les barretades y sospirs de femella, tot de gent coneguda que hi disfruten fentme una francesilla cada vegada que m' encienantran...

No, are va de serio senyor Ramires. No 'n torni a agafar més d' enfados com aquest ó sinó l'esqueleto se li n' ressentiria, y si se li arriba a desllorigar, de vosté només ne quedarà l'uniforme. No, ja ho sé que hi es tá de mala gana al *cuerpo*. Ja he sapigut que a voltes per no caure en basca s' en va a casa a cavall del sabre com les criatures, y sé també que s' ha de posar fils ferros entreversats pels llavis perquè 'ls badalls li cotquen la dentadura. No tingui cuydado, no m' hi ficaré ab interioritats porque soch una bona persona, y tant es aixís, que, com anava a dirli, jo a l' *autoritat* l' entero tant sols per pessets menudes, tinguiho entés. Alló del *principio* d' *autoritat* ho respecto com el que més; y proves d' aixó es que després del sofoco que m' ha donat ab la seva carta, encare m' ha quedat un recó de *pundonor* per indignarme ab la conducta dels senyors *arcaldes* que s' escalfen mutuament l' assiento de la casa Gran.—No repara com put tot lo que va a parelles?

Si tingués temps y humor, que tot me falta, are 'ls faria un estudi genealògic del silló de l' *arcaldia* de Barcelona, ab datos històrichs y perfils de les *eminentes* figures que li han fet perdre el color ab la subor de les seves angúnies, ó ab les vergonyes de les seves... desprecupacions. Es ben cert que per el venerable lloch de la *autoritat* més popular de nostra ciutat hi ha passat gent de tota mena, pero un cas com el d' are no s' havia vist may; una tranquilat com la del Sr. Marqués de Mariano no havia fet encare endurir les nostres paraules. Si es que les ocupacions del Sr. Marqués l' obliguen a estarse continuament barrant per les parets del Palau Reyal, qui 'l fa estar a la Presidencia d' un Ajuntament a punt de realisar grans empreses y comós sempre per séries complicacions en les que 'l bon seny d' un *arcalde* deu intervenir? Parlém clars, Sr. Marqués. Vosté está fet a la mida d' aquella gent, y s' ha cregut que l' *Arcaldia* es un títol honorari més per afegir a la llista de les brillants aquareles que li embruten l' *antesala*, oy? Donchs s' ha errat de mitj a mitj, cregui. Si n' *Cupido* el te afermat en aqueles terres, enhorabona. Quédissihi y disfruti, que per aixó es *jove*, y no vingui a fer aquestes escapades de tant en tant que sembla qu' entre vosté y 'ls tinents d' *arcalde* juguin als quatre cantons ó 's barrotin a la morra la cadira presidencial.

Per arcalde volém un home de casa que's cuydi dels interessos de la ciutat desde 'l despatx de l' *Arcaldia*, que per dur recados y passar estones ja n' hi ha prou d' un *meritori*. Y lo que resulta de aquestes ausencies es qu' un no pot estar may al corrent de qui mena la vara de la justicia, y aixó 'ns pot conduir a faltar al respecte a l' *autoritat* perquè, sens adonánsen veurém, el millor dia d' *interino* a qualsevol manobre de les brigades.

Y ves lo que m' deya en Diegues, un cabo de municipals que, *riojano* y tot, te l' ànima catalana al moll dels ossos.

—Vosté s' en riu, Redena, y va lo veurà si serán certs *mis vaticinios*. D' *allá dalt* se tira a *dibolir l'achuntament*. Vosté no comprén el *porqué* el Sr. Marqués *apenas* s' acosta y abandona l' *arcaldia* al Sr. Giner?... *Pues porqué* 'l govern *quiere ver* la cara que fem ab un *arcalde* castila y *entonces* deixarhi la llevó sentada... Que no tinch *razón*?...

Recordis de las exclamacions de Bivona. No te presentes les amargantes *palabras* en que se *quejaba* de que s' *hacia mas* cas de la guardia municipal que del *cuerpo de faroleros*? Ell ho ha explicat tot al govern y 'l govern ha *tomado* midas. Y quan *pueda meter* a l' *arcaldia* un home castellà y ab *recomendaciones* secretas, de les qu' are's donen, tot se *compondrá* y l' *Arcaldia* y 'l Govern Civil serán tot una cosa.

—Ey! ey! ey! atúrat Diegues, fill meu, qu' ensopegarás ab aquestes presses!... Y 'ls senyors regidors que no serveixen per res? vaig dirli.

—*Alto hombre! Claro* que si. Aquets son qui *pueden* esbullar el marro, pero mentres n' hi hagi qu' *aún se pongan* de banda del *arcalde* de R. O... *Sin duda* els *regidors* s' han d' imposar y *pedir cuentas* a qui sent per desgracia català y *descendiente* de D. Pelayo, ajuda a enterrar l' *autoridad*, ja tant abandonada que fins les criatures ne passen els comptes jugando a *lladres y serenos* y partintse després la merienda.

Conque jojo!

REDENA

Número Extraordinari Revolució
13 Juliol.—10 céntims

Més causes contra LA TRALLA

El dilluns se vegé, en revisió, la causa seguida contra En Riu per suposat delictes de *ataques a la integridad de la patria*.

Iguals sala y fiscal qu'en la anterior vista. Signé defensor el notable jurisconsult N' Amadeu Hurtado.

El Sr. Fiscal—potser per haver llegit alló de que ho deya massa en *familia*—va cridar un xich més. L' Hurtado rebut de tal manera els arguments (?) del fiscal, que 'l jurat absolgué a nostre company.

A la sortida, l' Hurtado y En Pereyra sigueren saludats ab xardorosos aplaudiments.

¡Bén merescuts se 'ls tenen!

Els son els defensors desinteressats de LA TRALLA.

LA TRALLA 'ls ho agraeix en són nom y en el de la Pàtria.

Catalans: gravém en nostres memories els noms dels nostres defensors.

¡Fémlosi un altar dins de nostres cors!

Pera l' 28 estava assenyalada la vista d' un altra causa; la defensa, qu' era encarregada al Sr. Vallés y Ribot l' haurá portada l' diputat més jove de Catalunya, en Joaquim Salvatella, per tenir qu' ausentarse En Vallés en dit dia.

Suposém que hi haurá revisió; ó siga, que, d' aquesta causa, será absol't també En Riu per 24 jurats.

Demà s' ha de veure, en revisió, la causa pel número de Cuba. La pujará nostre bon amic Antoni Sansalvador.

Fém les mateixes suposicions que de la anterior.

Moralisació social

La campanya que havém comensat contra 'ls periódichs criminalisadors ens ha portat adheccions valiosíssimes; ab elles, y ab nostra constant mira de moralisar de debó, arribarém a demostrar als que'ns desgovernen que si la persecució de lo pornogràfic es natural porque evita la afició als vicis corporals, la supressió dels periódichs de *Sucesos* ha de contribuir poderosament a extirpar la criminalitat.

Un de nostres companys va sortir el dimars cap *allá dalt*; com qu' el viatge es costós, molestós y fastigós, y com que la estada a la *meseta* es també costosa, molestosa y fastigosa sobre tot al *estiu* que tota cuca viu, aprofitarà pera varies coses: una, *estudiarlos* ab més detenció que no 'ns va estudiar en Romanones; segona, fer creixer la aversió que tenim per la ganderia y la pinxeria; enterarse ben be de tot aixó de *Los Sucesos* pera posarne al corrent a nostres volguts llegidors.

Mentrestant, ens cab la satisfacció de publicar una lletra rebuda d' un de nostres corresponsals administratius a Figueras, en Francisco Canet, a qui no tenim el goig de coneixre personalment y a qui, desde are, ens complau considerar com un col·laborador ben estimat nostre.

Se tracta d' un corresponsal de periódichs, es a dir, d' un home que's guanya la vida venentne; vegin si no es lloable en alt grau el seu desinterés al procedir com ho explica. La moralitat n' hi sabrá grat; LA TRALLA li remercia de tot cor, ab la esperança de que son exemple será seguit.

Voldriem qu' el senyor Moret ens llegís pera que compregués lo que pot un poble quan tenen conviccions els seus fills.

Es a Figueras ahont se protesta del presiri que en Moret hi vol instalar.

Es a Figueras ahont un home deixa de guanyar descansadament 15 ó 20 pessetes cada setmana porque no vol contribuir a la criminalisació de Catalunya importada d' *allá dalt*.

Si 'l senyor Moret ens llegís, veuria la relació que hi ha entre abdues coses y... no n' pendria experiencia porque *ells* sols la prenen de lo que 'ls aprofita.

Figueras 16 Juny 1906

Senyor Director de LA TRALLA.

Molt Sr. meu: Ab molt de gust ving llegint la campanya que va fent ab l' il·lustrat d' *allá dalt* quin setmanari no mes pot cridar l' atenció del públic ignorant y depravat ó qualsevulla llegidor capás d' empassarse els 30 y tants volúms d' en Ponson du Terrail y "Las hazañas de Rocambole".

Convé no deixarho en peu, puig cregui es en extrém crescut el nombre de llegidors y que cada dia creix; aixó sí, se coneixen d' una hora lluny.

Tinch la satisfacció de poder dir que may n' he estat Corresponsal, donchs sempre m' ha causat repugnancia, y crech sería una bona obra que las Autoritats locals de les poblacions que per la seva cultura aixís ho cregues-

sin, se preocupessin de pendrer midas pera que 'ls Corresponsals de Periódichs no 'n venguessin y el públich no'ls llegís, donchs com ja li dich es crescuda la demanadissa De aquets dos últims números sens exageració a la meua botiga sols n'hauria venut 400 cada setmana y com tinch retallat y agafat a n'els vidres de la porta 'ls solts de LA TRALLA referents a aixó, a cada un que venia a comprar ó demanar *Els Sucesos* l'agafava pel clatell (segons franquista) y els encaraba ab els retalls ja dits. L'Albert Martín també m'envià *Los Acontecimientos* quins paquets vaig tenir l'acert de retornarlos intactes, y no obstant aquí Figueras tots els Corresponsals venen dels dos esmentats diaris menos jo, lo que també resulta molt *morrocotut* puig mentres els altres fan el seu Agost jo per el meu modo de pensar deixo de ferlo, encare que ja dich no 'm sab pas greu, però sí entench que la campanya te que ser ferma avans no agafi mes increment semblant paperot.

Sens mes el saluda S. S.—Francisco Canet.

La Bandera Catalana més alta que les altres

Es la consideració que, ab goig, ens féyem l'altre dia, veyent la nostra estimada Bandera volejant en una bomba que 's passejava sobre nostra ciutat.

Bén alta, ben enlayre, aixís te volém veure 'ls fills conscients de Catalunya; al impuls del sanítos vent de redempció, voleya, voleya, Bandera de les quatre barres, que 'ls oprimits, els que són dessota, 't mirém ab goig y ab esperansa, colocada en l'ample espay, tocant al cel pur, al símbol dels nostres ideals de puresa y de veritat.

VAGUETATS

A Sr. S. Sanpere y Miquel

Una volta llegida la carta de V. en *El Poble Català*, ha nascut en mi una imperiosa necessitat de respondreli, de dirli totes les impresions qu'he passat en el transcurs de la lectura de sos brillants conceptes y contradiirli quelcuns petits extrems que no s'ayenen pas del tot ab els meus ideals de jove.

La ploma als dits, a posta pera ferho, he dubtat un moment; entre les ratlles que V. firma, hi endevinaba la seva respectable figura, la venerada figura que sempre ha atret la meua mirada afanyosa d'ideal y qu'ha fet recordarme, quan escoltantla devotament, isolat dintre la multitud, tant profitoses ensenyances treya de les seves doctrines, que arreu les hi he sentides exposar sincerament. Y m'he trovat immensament petit, tant, qu'anava a desistir del meu propòsit si no hagués sigut qu'una nova lectura, ha fet renaixer molt més fermes les meves conviccions y car elles son les que'm donen les forces que'm manquen moralment, a elles m'abandono, al ensemps que procuraré esforçar-me pera qu'apareixin ben clares y respirin la sinceritat indubtable en un cor jove que creu tan confiadamment en l'avenir.

Els catalanistes no podém militar en cap partit polítich, no voldrém may idols qu'ens fassin moure sota l'imperi de la seva voluntat despòtica, ni may ab la nostra inconsciencia ajudarem a crearne, pera qu'ens menin pels viaranyms més profitosos pera les llurs baixes envejes personals. Cada nacionalista es un apòstol de la causa, tots estém obligats a exposar els sentiments renovadors que sentim bategar dintre nosaltres, pera que siguin serenament jutjats pels demés companys y aprofitar lo mellor, lo que mes benefici reporti a Catalunya y tendeixi a conduhirla, sense tortes, per les vies del progrés; V. donchs, ha complert com a bon patriota exposant el seu modo de pensar, empro jo entench que lo que V. proposa no pot acceptarho 'l catalanisme, car desde'l moment qu'ens diriem republicans, ademés de que negariem el dret d'esser catalanista a tot aquell bon català que no pensés com nosaltres, posaríem una fita a nostres aspiracions, fita que no deu serhi may, car no es precisament la república, tal com avuy es entesa generalment, la forma més avensada de govern.

En el meu concepte, avans que polítichs som catalanistes, donchs encare qu'ens sentim homes avans que catalans, com V. diu, no es menys cert qu'avans que republicans ens podríem sentir socialistes, ó calsevol ideal més avensat no definit encare d'una manera concreta en els anals polítichs. Jo estich fermament convensut de que'l catalanisme ha de viure sempre'l moment actual pera progressar més amplemment, que Catalunya ha d'esser precisament lo que les seves necessitats li demanin, com calsevol poble lliure, car aixís com a certs pobles (a certes

regions espanyoles, per desgracia) una república els hi vindria excessivament gran, a nosaltres potser, potser encare 'ns seria estreta.

Jo no crech, com V. que'l catalanisme sigui federalista, si jo soch catalanista es per que he cregut que no era cap partit polítich. Jo, com molts, en totes ocasions procuro demostrar als que dubten de la moralitat del nacionalisme català (sense qu'aixó vulga dir que cregui que V. en dubti, no) que som un gran bloc de catalans qu'encare qu'algún se delecti girant de tant en tant la vista enrera, la major part fem via sempre avant sense determinar la fi de nostra ruta, que may ens haurém de creure assolida, car el jorn qu'ho fessem, per amunt qu'haguessen arribat, tornariem a ensostrarnos dintre les immoralitats d'ahont ens esforcém pera sortir.

L'opinió de V. jo la sento a l'inversa, jo crech que son precisament els republicans catalans que han de venir a engroixir les rengleres del catalanisme; en els nostres brassos hi cab tothom qu'estimi a Catalunya, pensi com li sembli, que'ls que l'estimem verament per demunt de tota altra petitesa personal ó política, ens amotillarem sempre al moment que reclamin les llurs més vitals necessitats.

El catalanisme, un ideal jove que may pot envellir, car evolucionarà sempre progressivament, al aturarse a ajudar a alçar un partit que V. confessa ja vell, s'encallaria en la gran ruta qu'ha comensat a emprendre. No li sembla més profitós pera tots, que vinguessin els vells a alentar als joves aconcellantlos ab les llurs experiencies pera que no duptin, pera que no s'aturin may y segueixin serenament el gran camí de lliberació, del qu'ens sabem ben capassos?

Perdoni a aquest son humil admirador, que respectuosament el saluda,

PETADOR

El Caciquisme á Igualada

A la Ciutat d'Igualada, hi ha uns Godó que perden la forsa moral; ¿cóm recobrarla? —Valentse de la influencia que 'ls dona 'l seu servilisme davant dels amos del estat.

Es sensible que n'hagin de patir estimats companys; però, prenèuho ab resignació, perque la persecució de que són objecte donará bons fruyts pera la Patria.

Per si no ho sabíeu, vos dirém que'l Godó d'aquí, el de *La Vanguardia*, ha tret de la Redacció al il·lustrat crítich En March Jesús Bertran perque va parlar—ab justicia—bé de la obra d'En Prat de la Riba *La Nacionalitat Catalana*.

¡Igualadins! Seguiu avant, que vostra obra es la de Catalunya!

¡Catalans! Ajudem als d'Igualada, que la seva persecució es nostra persecució!

¡Per quan vingui un altre juny, esmolém ben bé les eynes!

Al «Diario de Barcelona»

L'ex-avi Brusi, aqueix avi que no ha pas sapigut inculcar les bones doctrines als seus néts els periódichs del dia; el *Diario* de la sang blava, quina Redacció sembla que 's compon sols d'un *Marqués* y d'un *Baró*; el diari que va dir un dia que *afortunadament todos los coches eran de tercera* y que, un altre dia, va dir que era natural que *siguiesen los festejos* malgrat que una bomba hagués mort y ferit a bon nombre de fills de la *madre patria*; el decrepit *Diario de Barcelona* seguidor dels que digueren: *piérdanse las colonias y sálvense los principios*, dels que para *perder las colonias* feren perdre milers de vides d'homes; el diari quin únich mérit actual es el de sapiguer sostenir la suscripció a tres pessetes mensuals, va sortir el dissapte passat bramant contra En Zurdo perque va demanar la substitució del nom de la *Plaza de Palacio* pel de *Plaza de la República Cubana*.

Nosaltres, agraht avans que tot al regidor Zurdo la seva petició, hem de dir al *Diario* que sigui *LA TRALLA* la que presentá el dia 17 de Maig de 1905 dita proposició que, segons ell, *revela cuán endurecida está nuestra epidermis nacional*.

¡Pobre Diario!

El garbuix de monarquies, repúbliques, palacios, epidermis, ofenses a la patria, sentiments, etc. que fá en el devantal del dissapte, ni ell mateix l'entén.

D'un cop de ploma, ens treu a nosaltres del número de *los españoles* perque no 'ns ha herido los sentimientos.

Un'altra frase del *Diario* es axiomática: vegin:

La República de Cuba, existe porque los Estados Unidos echaron a pique nuestras (?) escuadras y nos (?) vencieron.

Conformes: però vegi 'l perqué va succehir tot aixó; haguessin seguit els concells d'En Pi Margall y dels catalanistes donant a Cuba la Autonomia, no s'haurien echado a pique nuestras (?) escuadras.

¡Pobre Diario!

Diu que:

No sabe de ninguna nación que conmemore sus derrotas.

Y donchs; ¿qué es el *Dos de Mayo*?

¿Qué es Trafalgar?

Ens dirá que son derrotas gloriosas.

¿Que no ho siguió la de Cuba?

¡Pobre Diario!

Segueix dihent:

“Los cubanos nunca se han mostrado tan corteses como desde que se separaron, porque, al constituir una nación, han recordado a la madre patria.”

Y en efecte: pera donar proves d'aquella cortesia, varen canviar el nom de la *calle del Obispo*, de la Habana, pel de Pi y Margall.

Y nosaltres, volguent correspondre a n'aquella cortesia, varem demanar la substitució del nom de la *Plaza de Palacio* pel de *Plaza de la República Cubana*.

Y aquest es el millor *ósculo de paz* de que parla el *Diario*.

No's creguin are que 'l *Diario* s'ocupi solzament de la *epidermis nacional*. També s'interessa per la *epidermis africana*, y protesta de lo de Figueres, dirán vostés? Res d'aixó; no 'n diu un mot; y com que en el dialecte qu'ell usa, *quien calla otorga*, d'aquí que 'l *Diario* está content de que se *endurezca la epidermis nacional* dels fills del herms Ampurdá.

Al *Diario* li deu agradar que portin el presiri a Figueres; aixís estarà més assegurat de que 'l dia que certs elements vulgilsment esbotzar portes y balcones, podrán fácilment tenir ajuda dels presidaris que are tindrán a la vora.

EN VISCA

LLIBRES

Hem rebut els següents volúms:

Biblioteca Popular de “L'Avenç”. — *Dialoges imaginaris*, d'en Joan Puig y Ferrater. — Volum n.º 55. — 0'50 ptes.

Cantant y fent la meua. — Pere Aldavert. — Imprempta La Renaixensa. — Preu 3 ptes.

D'altres temps. — Pere Aldavert. — Imprempta La Renaixensa. — Preu 3 ptes.

Rebroll. — Poesies Catalanes de R. Ribera Llovet. — Imprempta de Celestí Ferrando. — Reus. — Preu 1 pta.

Biblioteca popular de “L'Avenç”. — *Poesies triades* Theodor Llorente. — Volum n.º 56. — 0'50 ptes.

NOSTRA FITA

A mon amic J. Rodergas Calmell

La cultura per un moviment de poble, deu ser son verdader programa; en ella deu condensar ses millors forces de treball, perque d'ella ne vindrán fruits saborosos, qu'enlauraran al poble a un nivell d'intelectualisme desconegut avuy en general: un poble cult, es un poble fort, y si la fortaleza donchs vé de la cultura, per aquesta's té de lluytar sens treva, fins al seu assoliment absolut.

Catalunya necessita educarse, y el moviment reivindicador de la personalitat catalana, deu fer tot quan bonament pugui, pera portar aquesta educació: y pera fer aixó cal obrar ab coneixement de causa: una casa no 's comensa pel terrat; primerament, segons nos diuen les ciencias naturals tenen d'edificarse els fonaments de l'obra: forts aquestos, assegurats de la seva solides, segur l'edifici; per plantejar aixó, no calen matemáticas, ho sabem de rutina.

El pensament d'un poble lliure, es l'insubstitució, el d'un poble feble y xavacá, es l'enlhuernament de trajos y ab aquet la destrucció, moral y humana: nosaltres, jo crech poguer afirmar que volém lo primer; ja no 'ns podríem dir nacionalistes; donchs si volém lo primer 'ns tenim de preocupar de la base, dels fonaments d'aquet edifici, tenim de farnos cabal judici, de la forma y la materia que s'ha d'emplear pera que aquest siga fort y d'estabilitat, com l'obra a que están destinats a sostenir.

Com dich més amunt, fort el fonament, fort l'edifici; ab aixó cal que 'ns mirém forsa ab els principis, cal mirar serenament lo que convé pera que l'obra siga completa.

Pera fer educació se necesiten educadors: pera fer deixebles, cal avans que hi hajan mestres, y per lo tan la fructificació y profit de la cultura en els que aprengan, depen en la part fonamental de la dels que ensenyin: es necessari fer mestres, no perque avuy no n'hi hajan, que prou n'hi han, perque cal ferlos bé, cal ferlos que pensin política y socialment com nosaltres, en una paraula, cal fer mestres a la catalana, de cos y d'ànima. Els d'avuy aprenen, pensen, obren y eduquen a la castellana, y aquest es un jou que havém de treurensel de sobre, no per egoisme ni per perjudicar a n'aquets ni a n'aquells, sino per necessitat del poble, y per benefici dels seus individus; tot l'interés individual s'ha de sacrificar a n'el col·lectiu, y mes en aquet cas, de verdadera transcendencia pera l'anulament del analfabetisme, verdadera plaga social, en lo nostre poble.

En el nostre moviment de renaixensa del poble català, els mestres hi han de fer més que'ls propagandistes: aquets cridant diuen moltes coses, emperó la paraula fuig al vent, es qüestió momentania, perque casi tots els que l'escolten ja son més ó menys convençuts, ben poch son els que treuen llum de la peroració d'un orador; un cop acaba, esclata 'l rutinari aplauso, tan si ha estat acertat com si ha fet afirmacions ó exposat teories estantisses, filles naturals de la fogositat que les engendra, y a que l'obligat *distinguido público* que l'escolta.

Els mestres molt més fermes de treball, fan generacions, eduquen conciencies, fan els homes del demà, ja desde'l infantesa lluiten ab els tendres cervells y 'ls inculquen aquells principis que fan d'ells, l'home del avenir, diariament, en un *mitin* continuat de cultura; es el treball incansable de la formiga: y perxó per aquest contacte directe ab les nadiures generacions, es perque 'l mestre té d'esser un ser del tot adaptat a les feixugues feyhes de que 'l poble te necessitat.

Nostra feyna es aquesta; fer mestres a la catalana: cal fer homes educats a la moderna que sigan veraders sacerdots de l'ensenyansa, perque aquesta no l'ensenyin pel vici d'ensenyar, sino com un ideal, com una cosa vers la qu'es lluyta per son assoliment, y perxó crech que han d'esser veraders patriotes, y per aquesta rahó els d'avuy no serveixen, els motllos ab que han perfeccionat llurs coneixements, son els de la rutina oficial y d'aquestes ja sabem que no 'n podem treure res.

Perxó l'“Escola de Mestres”, ha sigut un fet a Catalunya; perxó aquets lluytadors de la fé cultural que la composan se n'han compenetrat d'aquestes rahons, y al fersen càrrech s'han llensat a la vida activa. Els resultats, ¿serán els qu'hauríem d'esperar? No siguem pessimistes, a mi 'm sembla que sí; jo crech que 'ls que alardejen de sentiments nacionalistes, ajudaran a l'empresa cultural, quiscuns a mida de llurs medis; jo no hi penso pas en que l'abandonin: demostrarien que no comprenen lo que defensen, y aixó, hem de regoneixer que no es fácil que passi; crech qu'el criteri s'imposará, y l'honrosa tasca d'aquesta entitat anirà endavant; podém esclamar mestrestant ab esperansa ¡qu'aixís sia!

Tothom deu portarhi son esforç, els uns els coneixements, els altres els medis de sosteniment, y 'ls altres, l'esforç com a individus, com a carn sacrificable, disposats a servir de sacerdots d'aquesta religió humana, de sacerdots dels temples de la cultura, de la escola, tan dignes com els de les religions de creencies, car aquells engrandeixen la conciencia y l'enriqueixen de coneixements pera ser digne servidor a la humanitat.

Cal que tots hi posém el coll en tan lloable com necessaria empresa.

ANDREU MAURI

(De la «Associació Obrera Nacionalista» de Gracia)

Feyna Nacionalista

Durant els mesos de Maig y Juny la Unió Catalanista ha organitzat y realitzat els següents actes de propaganda:

Maig 3.—Meeting al Centre Català de Gavà, parlant els senyors Ventura, Manau y Llorens que presidí l'acte.

Maig 5.—Conferencia al Centre Popular Catalanista de Sant Andreu de Palomar, pel Dr. En Domingo Martí y Julià, tractant del tema “Noves orientacions socials”.

Maig 26.—Conferencia a la Associació democrática nacionalista “L'Avenir”, de Mataró per En Joan Llorens, tractant del tema “Els grans Estats”.

Maig 26.—Conferencia a la Associació “Progrés”, de Barcelona pel Dr. En Domingo Martí y Julià, tractant del tema “Les colectivitats adolorides”.

Juny 3.—Meeting inaugural de la Associació Catalànica de Vallbona, parlant els senyors Flo y Vallés, Tarragó, Manau, Llorens y Martí y Julià qui presidí l'acte.

Juny 13.—Conversa íntima sobre'l tema "Corpus de Sang", al Centre Autonomista de Igualada, pel soci de la mateixa En Lluís Manau.

Juny 16.—Conferència a la Associació Artística Catalànica del Poble Nou per En Domingo Martí y Julià, qui tractà del tema "Nacionalisme y imperialisme".

Juny 17.—Meeting inaugural de la Associació Regionalista "Robert", de Martorell, parlant En Pere Vendrell, president de la mateixa; En Xavier Gambús, En Francesch Jordana, En Daniel Roig y Pruna, N'Eduart Vidal y Riba, En Joan Llorens y En Domingo Martí y Julià, qui presidí l'acte.

Juny 24.—Conferència a la Associació Catalànica de Molins de Rey per N'Antoni Sansalvador, qui parlà sobre'l tema "L'esperit lliberal de Catalunya".

Ademés ha pres part en els actes següents: Juny 10.—Meeting inaugural del Foment Autonomista d'Hospitalet, parlant en nom de la Unió Catalànica el secretari de sa Junta Permanent En Joan Llorens.

Juny 14.—Vetllada commemorativa del Corpus de Sang al Centre Catalànica "Gent Nova", de Badalona, parlant en nom de la Unió Catalànica N'Eduart Vidal y Riba, vocal de la Junta Permanent.

Juny 17.—Vetllada literaria musical y política al Centre Autonomista Català de Sant Gervasi, parlant en nom de la Unió Catalànica N'Antoni Sansalvador.

Ademés la Junta Permanent de la Unió Catalànica té en organització actes de propaganda a Premià de Mar, Premià de Dalt, Calella, Pineda, Igualada, Pineda, Falset, Mora la Nova, Reus, Berga, Sant Martí de Provensals, Sant Gervasi, Poble de Lillet, Gelida y Molins de Rey, y está compromesa pera enviar un orador al meeting que'l dia 1.º de Juliol se celebrarà a Vilafranca del Penadés pera inaugurar la nova entitat Foment Autonomista del Penadés.

FUETADES

¿Saben aquell *Palais de Cristal* que hi ha al carrer del Ginjol?

Donchs s'hi segueixen fent *juergas* cada nit, ab gran perjudici dels vebins que no poden estar de tant escàndol com s'hi mou.

Y de dies, com que 'ls socs del Centre Conservador ó Liberal ó Monàrquich també hi tenen balcon, els veuen com s'hi estan escoltant couplets verds y les *pataitas* que donen les *chanteuses*.

Are que parlém dels monàrquichs y del *Palacio de Cristal*, dues coses que tenen natural relació:

A totes dues cases, hi va gent que llegeix *Los Sucesos*.

Lo distribuït per la Associació protectora de la Ensenyansa catalana a les Escoles Catalanes en el mes de Maig prop passat, puja a 307 ptas. En l'esmentat mes s'han recautat per medi dels *talons* de cinch cèntims 199'75 pts.

D. Emilio Vidal-Ribas va comprar l'altre dia'l *Calendari del /Cu-Cut/*

A bon segur que s'recordava del cap d'any, aquella època en que havia de sortir dit *Calendari* y durant la qual ell fa balans, fa treballar desmesuradament als seus dependents y no 'ls dona agui-naldo.

Entre moltes comunicacions que hem rebut de fora, fent constar les arbitrarietats comeses per les autoritats, prohibint la manifestació de fogueres, n'hem rebut dugues de molt expressives de la Lliga Catalànica de Tàrraga y d'uns bons companys d'Agramunt.

Se veu que en aixó de les fogueres hi han vist un símbol que 'ls hi han fet treure foch pels caixals... y tenen tota la rahó n'hi han tantes de coses pera cremar, encare...

La conferència que 'l senyor Sansalvador va donar a Molins de Rey sobre'l tema: «L'esperit lliberal de Catalunya» va fer pressentir quelcom funest al Ajuntament, y per aixó va enviarhi un delegat.

Es clar, s'hagués tractat del esperit reaccionari...!

Creguéu, amichs regidors, val més poguer dir: *Tenim vuyt cents duros sobrants, pagat tot, pera fer l'escola de noyes* que no pas enviar delegats y no tenir una pesseta, com se diu, pera fer cantar a un cego... ni pagar la contribució endarrerida.

El 1.º de Juliol sortirà, a Mora d'Ebre, 'l quinzenari català democràtic *La Picossa*.

CALLE DE TRAFALGAR

No sabemos de ninguna nación que conmemore sus derrotas.

(Diario de Barcelona, 23 Juny 1906.)

Avant, companys, y á veure quin dia vos diréu francament nacionalistes.

¿Que 'ns ha pres per altres?

El *Crédito madrileño* 'ns ofereix els seus serveys pera cobrar els rebuts.

¿Crédito y d'allà d'allí?

Lliguém aquests caps.

El dia que no s'trova una bomba sembla ja que 'ns manqui quelcòm. Y la veritat tenim motius d'aixó: perque no sabem que llegir y en que passar el rato...

Apa *Liberal* com te trovan els *hallaigos*...

Aixó t'es un il·licit per viure un quants mesos més...

¡Viva las bombas! ¿Eh?

Fins la maynada n'han fet un joch, ab aixó de les bombes.

Sembla que s'ho han pres per diversió.

Puede el baile continuar.

Històric:

—¿Que mira? ¿Si 'l duro es sevillano ó alicantí?

—No: miro que no sigui Sant Gervasienc...

Temps endarrera, l'amich En Francisco Ferrés va rebre una circular del *Diario Universal* demanant subscripció, que venia ab el segell del Congrés.

Avuy, la Unió Catalànica y LA TRALLA, havém rebut un prospecte de les obres de Rafael M.ª de Labra vingut ab segell del Senat.

Els catalans diu que som egoistes perque trevallém per guanyar una pesseta.

¿Que deuen ser aqueixos senyors patriotes que estalvien, defraudant al Estat?

¡LLADRES! es el títol d'una hermosa comedieta de l'Ignasi Iglesias.

La Comissió benèfica de la Unió Catalànica, La Reixa, ha organitzat per ahir nit una bonica funció composta del monòleg *L'últim Conceller*, En *Rafel de Casanova*, del drama del Iglesias, *La mare eterna*, y del monòleg d'En Guimerà *Mestre Olaguer*.

La festa haurá tingut lloch en l'espai local del Centre Autonomista Català de Sant Gervasi.

Desitjém que la safata s'hagi omplert de debó pera ajudar a la meritòria obra de La Reixa.

L'altre *Alejandro* ó sia en Maria Pons, está furgant com un mal esperit cercant amistats per obtenir cas de la clausura de les Corts, l'acta de Castellersol...

Mal negoci 'ns sembla que se l'hi aprepara... ¿Que no veu que la Solidaritat ha despertat a n'els que dormían?

El Marqués de Marianao s'rija de Barcelona y dels ciutadans.

Clar. Com que no es el poble qui va honrarlo ab tal càrrech...

Com se coneixen els pegats que 'ns claven allí dalt.

Llegim que 'l Govern s'preocupa de unir lliberals, conservadors y antichs mauristes, y un cop feta l'aliansa...

¿Saben que farán?

Piruetes tots plegats, quan s'obri la temporada del Sr. Alegria en el Tivoli.

Els socióclebs mes eminents estan conformes en que les relacions de fets criminals son imperfeccionadores y per lo tant son un obstacle pera'l progrés.

Per aixó convé que tothom s'abstingui de llegir «Los Sucesos», «Los Acontecimientos», «El Liberal» y tota publicació que busqui 'ls 5 cèntims omplint ses planes ab relacions sanguantes.

Divendres passat, s'aixecá una bomba, quins tripulants duyan com á distintiu la bandera catalana.

Els felicitem y desitjém que llurs excursions 'ls sian felisses de veres.

El públich va aplaudirlos quisqu' unes vegades.

Cada dia, nous robos.

Cada dia més demostracions que la policia es una inutilitat á Barcelona...

¿Y en Brasa? No crema ni res: un pilot de cendra mullada.

Llegim que'l comte *cojo* ha marxat á Paris y que tornarà el dia 19 del prop-venint mes.

¡Lástima que vingui! Ves si no s'hi podria estar fins á la darrera hora de la seva vida. Per la falta que hi fa á n'aquesta vall de llàgrimes.

En Tressols á Ma... etcl..

Bufo!.. Sembla que s'comensa á fer bogada...

Mes... n'hi ha tanta y tanta de roba bruta encare!...

VIC. y ME.

Cartera de Comunicacions

J. C. Sabadell. No vá mal; pró s'hauria de dir d'altra manera. La carta, ni ab rodes. — J. Cirera. Vagi's practicant. — Rafel C. Es massa llarch. — J. C. L'article *¿Progrésará Catalunya?* no vá. — J. C. Parers. N'parlém d'aytal individu. — J. J. Ja sab que sempre qu'es possible, els hi publiquem. — J. O. Aquesta vegada, nó. — E. M. No vá. Mercés. Agraïm els bons desitjos. — E. Panadés. No'n parlém d'aquest burges — R. Carrau. Dels seus escrits n'aprofitarém nn. L'altre no vá. — Joseph Arat. Cregui que 'ns agradaria rebre la seva visita. — A. E. Obrer manyá. De poesies no'n podém publicar si no son molt curtes y molt ben fetes. — Agustí Pedret. Anirà quan hi capiga. Mercés. — Joan Barberà. Fassiho més curt. — R. A. Vilassar. Veurem. Es molt llarch. — F. C. Un obrer que porta camisa. L'article no vá; no'n parlém may. — Mitj-amich. No vá — Manel Bros. D'acort. — Andreu Martí. Are resulta fora d'actualitat. Agraïrem envihi. — J. V. Enterats. — D. C. y S. El despreci mata. — Mamefred Casabella. Anirà. — P. Mentrui. Mercés. No'n parlém. — A. B. C. Vegi lo que dihem á A. E. obrer manyá. — J. Giralt. Obrer. No vá, Vegi la nota d'abaix. — P. M. C. Arreglat anirà.

No s'admetrán originals escrits en totes dues cares del full.

Suscripció

pera una Bandera que onejará á la Catalunya de l'altra vessant del Pirineu, qu'envien les dones catalanes á Mme. de Haussy.

Suma anterior, 48'40 pessetes.

Quotes de 25 cèntims

Dolors Senmartí de Vives, Carolina Milá, Andreu Milá, Una que té'l promés separatista, Una majordona catalànica, Bissa Amorós de Cavalla, Josepha Carulla, Carme Carulla, Per la Patria, Nostra bandera, E. S. R., J. S. R., Mercé González, Josepha Assents de Vallbé, Josepha Vallbé Assents, Maria Vallbé Assents, Teresa Franch de Palés, Assumpció Ferrer y Soler, Enriqueta Virgili de Mir, Merceneta Mir y Escuder, Carme Comas de Mir, Teresa Miñana de Pagés, Dolors Permanyer de Pòsiello, Consol Marras d'Alina, Xantipa Sala, Francisqueta Serra Aguilá, Teresa Villardó de Cosp, Julia Ribera, Dolors Fagarolas, Clara Dèxens, Joaquina Basté, Maria Basté, Conxa Violant, Joaquina Pagés, Maria Fasi, Emilia Fasi, Teresa Budó, Maria-Assumpció Fortuny, Maria Aymá Casas, Shara Puiggari, Celia Font, Maria dels Angels Font y Corrons, Agustina Reixada d'Estil·las, Maria Carulla, Tecla Poch, Paula Poch, Josepha Torra, Ignacia Torra, Maria Torra, Joaquina Deltor de Casanovas, Tere a Casanovas y Deltor, Joaquina Casanovas y Deltor, Enriqueta de B·leta, Maria Torregassa, Maria Ceriolo, Tres germanes T. S. C.

Quotes de 20 cèntims

Dolors Ordás Deu, Consol Ordás Deu, Joaquina Salas, Joaquina Mena.

Suma total: 62'95 pessetes.

Hi ha molta més llista, que no hi cab.

Número extraordinari

Pera'l divendres, dia 13 de Juliol, estém preparant un número extraordinari dedicat á la Piesa de la Bastilla, á les REVOLUCIONS d'avans y á les d'are.

Constará de 8 planes atapahides de text, dibuixos y fotografies, y costará 10 cèntims.

Imp. LA RENAIXENSA, Xuclá, 13, baixos